

EDICIONS “RIUTORT”

Per Ricard Simó i Bach

Tal com havíem anunciat en els números anteriors de “QUADERN”, avui, dediquem aquest espai a Edicions RIUTORT per conèixer i comentar la seva producció de llibres sabadellencs.

Es evident que l'esmentada editorial, ens ha proporcionat una interessant bibliografia, que, si bé no és massa extensa en quan a quantitat d'obres publicades, no és menys cert, que en qualitat de les mateixes, cal valorar-la per la seva important aportació d'obres estimables dignes de figurar en les biblioteques públiques i privades consultades pels estudiosos.

La relació d'obres publicades per Edicions RIUTORT, són les que ressenyem a continuació:

- 1.— “L'Art sabadellenc” (1961) Andreu Castells i Peig
- 2.— “FOC, nostre somni” (Poemes) (1962) Francesc Garriga i Barata
- 3.— “Fidel Trias i Pagés” (1972) Andreu Castells i Peig
- 4.— “86 anys de premsa local” (1972) Joan Puig i Pujol
- 5.— “Estat dels vells a Sabadell” (1974) Servei d'Estudis de la Cooperativa Sabadellenca
- 6.— “Sabadell, informe de l'oposició” (1975) Andreu Castells i Peig

El fundador, director i animador d'Edicions RIUTORT, és Andreu Castells i Peig, sobradament conegut en el àmbit cultural i social de la nostra ciutat. La seva inquietud per la investigació de la història local i dels seus homes més representatius, és posada de manifest en tota ocasió cívic-ciudadana on li és permès estar-hi present, tant si és amb la paraula, com amb la ploma.

La seva obra, “L'Art sabadellenc” publicada l'any 1961, fou acollida amb extraordinari interès, assolint un èxit molt remarcable, que, segons tenim referències, està actualment exhaurida. Sens dubte, fou una gran aportació a la cultura local i catalana en general.

“L'Art sabadellenc”, no és un inventari que parteix d'una projecció erudita i freda, sinó que l'autor, en aquesta obra, ha tingut present una alta estimació a tot quefer plàstic ciutadà, i l'exposa de manera tan eclèctica com li és possible, sense perdre un to viu i humà. L'Art sabadellenc és capaç d'interessar tant el curiós com l'home d'estudi i tothom qui estimi la nostra ciutat, i porta entre les seves pàgines una gran càrrega d'humanitat, perquè, essent una biografia local, a més del desenvolupament del nostre art, exposa, sempre que es tenen suficients dades, els sentiments de la gran família sabadellenca -la petita noblesa, la burgesia, els pagesos, els manestrals, els artistes, i els artesans i els industrials-, i així, sovint, reflecteix els interessos que la mouen i els conflictes que se li oposen”.

No menys important també, és l'actual publicació en fascicles de la interessant obra “SABADELL, informe de l'oposició”, que segons el seu autor, és “una història diferent que desafia els oblits típics i les mistificacions dels assenyats cronistes oficials”.

Aquesta obra consta de set volums, dels quals, el primer i el segon, ja estan publicats i enquadernats. L'ordre d'aparició dels volums, és com segueix:

Volum	I.— “Prolegòmens” (1788-1868) 276 pàgines. (Publicat i enquadernat)
”	II.— “República i acció directa” (1868-1904) 300 pàgines. (Publicat i enquadernat)
”	III.— “El fracàs de tot o res” (1904-1918) (En premsa)
”	IV.— “Del terror a la segona República” (1919-1936) (En premsa)
”	V.— “La guerra” (1936-1939) (En premsa)
”	VI.— “L'Autarquia” (1939-1960) (En premsa)
”	VII.— “La llei del silenci” (1960-1976)

Indubtablement aquesta obra, promet ésser de gran valor pels estudiosos i per aquells curiosos i interessats en conèixer el desenrotllament de la nostra història.

Amb el fí de conèixer més directament el perquè de les Edicions RIUTORT, hem considerat qué, res millor, que adreçar-nos al propi fundador Andreu Castells, perquè sigui ell mateix, qui ens expliqui i ressenyi a grans trets, la motivació de l'esmentada editorial, el qual, molt amablement, ens ho comenta així:

- ...
- El primer número de la revista RIUTORT, va aparèixer el setembre de 1956 i el darrer a l'abril de 1965.
- ...
- Amb el primer número, malgrat els assessoraments de l'aleshores Delegat comarcal del Ministeri d'Informació i Turisme, -eufemisme que amagava l'ofici veritable, que era el de censor-, va ser la primera vegada i potser l'única publicació local apareguda sota el franquisme, que va ser sagrestada per la policia.
- ...
- Va aparèixer sota el paraigua de l'Acadèmia de Belles Arts, però, aquesta entitat aleshores regida per gent d'aquella mena que "no fa política" quan tot anava sobre rodes, i que estàvem editant un exemplar amb dibuixos i textos infantils, va inhibir-se, després d'una secció molt tumultuosa de socis acadèmics.
- ...
- El resultat va ser, d'anar com única revista del país a la Fira Internacional de Munich, a tenir la premsa i tots els artistes del país com: Subirachs, Angel Ferran, Josep M.ª de Sucre, Rafel Benet, Tharrats, etc., etc., com així mateix els de l'estranger que es posaren al nostra costat, amb els quals, cal citar a "AUJOURD'HUI", la revista d'avantguarda de la plàstica, amb tot el qual, la nostra revista, va ser utilitzada, poc després, per diverses embaixades per "marcar de país avançat".
- ...
- El propi Francesc Enric i Valls, aleshores President de la Caixa d'Estalvis de Sabadell, vá escriure'ns: "Si una cosa lamento, és de no haver-vos fet cas i haver fet una tirada que ha resultat del tot insuficient".
- ...
- A l'últim número escriguèrem a l'editorial: "Malgrat tot, no pertenyem a un poble cap cot, pila de cendra d'un foc d'ence-nalls abandonat". Era l'abril de 1965.
- ...
- Aquests i altres avatars promoguèren que abandonéssim una publicació tan difícil i ens dediquéssim a perdre temps en muntar el RIUTORT com a editorial. Des de que existeix, es pot dir que només ha publicat l'obra d'Andreu Castells, a excepció feta del llibre "FOC, nostre somni..." de Francesc Garriga i Barata, i el de Joan Puig i Pujol, "86 anys de premsa local".
- ...
- Les coses no han anat evidentment, més bé, almenys des de el punt de vista econòmic -del llibre d'en Joan Puig i Pujol, s'en deguèren vendre uns vuitanta exemplars-, malgrat de qué amb motiu de la commemoració del Centenari de Sabadell com a ciutat, un dels arguments que és divulgàren, era, que les Edicions RIUTORT, -que només ha estat al servei de Sabadell-, era un negoci.
- ...
- Tota la meva obra escrita o impresa, és el fruit de la meva propia experiència en l'afer relatat. Així de la meva vida de pintor, va sortir "L'Art sabadellenc", i de la meva participació a la guerra 1936-1939, va sortir el llibre "Les Brigades Internacionals en la guerra d'Espanya", que va publicar les Edicions ARIEL l'any 1974, i que fa uns dies, degut a aquests textos, vaig prendre part, junt a altres figures del món interbrigadista, als debats sobre la guerra esmentada, que organitzats per Centre de Treball i Arxiu de Barcelona, s'han clos al Palau de Congressos de Montjuic.
- ...
- En relació als avatars de les esquerres locals, quan encara no era moda fer el "progre", vaig iniciar la publicació de "SABADELL, informe de l'oposició", una investigació històrica centrada al desenvolupament de les esquerres, que, encara va aparèixer.
- ...
- Tinc publicats "L'inadaptable terrisser Marià Burgués i Serra", (Museu d'Història de Sabadell) a l'any 1976, i "Quaranta dos anys de diaris en català (1897-1939), publicats al diari "AVUI" i al Museu d'Història de Sabadell, igualment l'any 1976.
- ...
- Tinc escrites i inèdites, les següents obres:
 - "L'Art actual sabadellenc" (1959)
 - "Registre toponímic-històric local" (1964)
 - "Breu història de Sabadell" (1970)
 - "L'altre arquebisbe Amat" (1974)

Com podem apreciar per les seves manifestacions, Andreu Castells, és, sens dubte de cap mena, un sabadellenc apassionat amb les coses històriques locals. Ell, adelerat, continua endavant, tal volta seguint els consells del mestre Fabra: "....no defallir ni en la fe, ni en la esperança".